

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/288/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115218456
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2115218456.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členov senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Martina Holiča v právnej veci navrhovateľky: Y. K., rod. S., nar. XX. Z. XXXX, bytom P., S. XXX/XX, proti druhému manželovi: Z. K., nar. XX. M. XXXX, bytom O. XXX, o rozvod manželstva, o odvolaní druhého manžela proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 9. decembra 2015 č. k. 14C/335/2015-22 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov konania a náhradu trov konania im nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 18 až 20, § 22, § 23 ods. 1, 2, 3 ZoR (zákon o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil preukázaným vážnym rozvratom manželstva, vzhľadom na vzájomný vzťah manželov, spolužitie, dĺžku trvania a intenzitu rozvratu vzťahov. Manželstvo už dlhšiu dobu neplní žiadnu zo svojich funkcií tak ako to predpokladá ZoR, keďže manželia nežijú v spoločnej domácnosti od novembra 2014. Po rovnako dlhú dobu spolu nehospodária a nezúčastňujú sa na výchove detí, ktoré už dosiahli plnoletosť. Manželstvo nadobudlo formálny charakter. Za hlavnú príčinu rozvratu manželstva označil súd prvej inštancie citové odcudzenie navrhovateľky, pre ktoré odmieta so žalovaným zotrvať v manželskom zväzku a opustila ho. Navrhovateľka nechce obnoviť spolužitie a pretože nie je možné nikoho nútiť, aby zotrval v manželskom vzťahu proti svojej vôli, súd prvej inštancie manželstvo rozviedol. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 144 veta prvá O. s. p. (Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný do 30. júna 2016), v zmysle ktorého účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod manželstva.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie druhý manžel, vyjadrujúc s ním nesúhlas. Odvolanie odôvodnil neúplným zistením skutkového stavu veci, ako i nevykonaním dokazovania, potrebného na zistenie rozhodujúcich skutočností. Namietal skutočný prejav vôle navrhovateľky rozviesť sa, keďže je pod vplyvom svojich dcér a zaťa. Navrhovateľka je od týchto príbuzných závislá, pretože býva v ich dome, bez akýchkoľvek záruk. Pôvodný zámer bol darovanie domu obidvom dcéram, so zohľadnením práva doživotného bývania pre obidvoch manželov. Namiesto toho bola uzavretá kúpna zmluva, bez práva doživotného bývania. Kúpnu cenu mu vyplatili, ale pod psychickým nátlakom zo strany zaťa a dcéry peniaze vrátil. Od tej doby sa neustále zvyšovala intenzita zásahov dcéry a zaťa do manželských záležitostí účastníkov. Následkom toho sa zvyšovala aj agresivita navrhovateľky, čo vyvrcholilo v novembri 2014 vyhnaním druhého manžela z domu. Pred rozvodom bolo potrebné dosiahnuť, aby manželia nebývali v spoločnej domácnosti. Pri písaní návrhu na rozvod mala navrhovateľka

spoluautorku. S uvedenými námietkami sa súd prvej inštancie nezaoberal. Súčasťou súdneho konania mal byť aj pokus o zmier. Nie je pravdou, že druhý manžel sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti, pretože z domu ho vyhodili. Nesúhlasil s tvrdením, že manželia spolu nehospodária, pretože aj po novembri 2014, kedy ho vyhodili z domu, spláca hypotéku, ktorú použili na rekonštrukciu domu (do jej splácania ho nútia zať a obidve dcéry).

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu jednoznačne trvala na svojom stanovisku rozviesť sa. Spolužitie manželov bolo dlhoročne stresujúce, bez pozitívnych citových väzieb a záujmov. Správanie druhého manžela bolo časti agresívne a vulgárne, na hrane fyzického násillia. Niekoľkokrát musela prenocovať mimo domu, z dôvodu ochrany svojej bezpečnosti a zdravia. Požívanie alkoholických nápojov u druhého manžela nebolo len príležitostné. Vzhľadom na niekoľkoročnú onkologickú diagnózu navrhovateľka sa musí vyhýbať negatívnemu správaniu. V liečbe jej druhý manžel nebol oporou a vôbec nebral na ňu ohľad. Dochádzalo k rozbíjaniu pohárov, tanierov, okuliarov, búchaniu dvierkami nábytku, kopanie, zaťatie sekerou. Navrhovateľka naďalej odmieta obnoviť spolužitie s druhým manželom a trvá na rozvoze manželstva. Je to jej slobodné a dobrovoľné rozhodnutie. Nemá záujem o pokus o zmier. Druhý manžel súhlasil, aby zostala bývať v dome, čomu predchádzal telefonát manželov, ktorým ho požiadala o dohodu, kto zostane bývať v dome. S druhým manželom nemajú žiadnu hypotéku viazanú na nehnuteľnosť. Po vzájomnej dohode splácajú spotrebný úver voči banke.

Druhý manžel v písomnom vyjadrení nesúhlasil s tvrdeniami navrhovateľky. Nie je pravdou, že by nebol jej oporou počas liečby a z rodičovského domu bol vyhodенý. Potvrdil, že manželské spolužitie bolo dlhodobo stresujúce, bez pozitívnych citových väzieb a záujmov. Bolo tomu tak pre agresívne, provokačné, podráždené a nervózne správanie navrhovateľky. Odovzdával jej celú výplatu a následne mu boli pridelené na pracovné cesty peniaze, nepostačujúce na zabezpečenie pravidelnej teplej stravy. Následkom toho musel postúpiť operáciu žalúdka v apríli 2015. Tvrdenie navrhovateľky o poškodzovaní vecí v domácnosti zodpovedá pravde len čiastočne. Naďalej je otázná skutočná slobodná vôľa navrhovateľky rozviesť sa. Druhý manžel namietal pravdivosť dohody, že v dome môže zostať bývať navrhovateľka. Spotrebný úver bol použitý na opravu rodinného domu.

Odvolací súd podľa § 2 ods. 1 CMP (Civilný mimosporový poriadok zákon č. 161/2015 Z. z.) a § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 2 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 395 ods. 1 CMP ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Odvolací súd sa stotožnil s právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci. Na zdôraznenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s odvolacími námietkami druhého manžela, odvolací súd doplní ďalšie dôvody.

Manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom (§ 1 ods. 1 ZoR); pričom účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí (odsek 2 rovnakého ustanovenia).

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že uzavretie manželstva je prejavom dobrovoľného a slobodného rozhodnutia manželov, s vedomím vytvorenia rodiny s atribútom trvalosti založeného spoločenstva, ale i jeho harmonického fungovania. Uvedené aspekty by mali v manželstve pretrvávajúť po celú dobu jeho existencie. Súčasne je však treba rešpektovať dobrovoľnosť zotrvania v zväzku a s tým spojenú slobodu rozhodovania, súvisiace s vývinom vzájomných vzťahov v manželstve. Vzniknutý

stav rozvratu je treba považovať za trvalý alebo za taký, ktorý vykazuje len znaky dočasnosti. Súd prvej inštancie v danom prípade správne konštatoval trvalý a vážny rozvrat manželstva účastníkov, v dôsledku čoho manželstvo už dlhšiu dobu neplní žiadnu zo svojich funkcií (manželia spolu nežijú a nevytvárajú rodinné prostredie, v ktorom by si boli vzájomnou oporou a pomocou). Odhliadnuc od sporných dôvodov zániku spoločnej domácnosti manželov, v konaní nebolo sporné nespolužitie manželov od novembra 2014. Manželia sa zhodli aj na absencii citových väzieb a spoločných záujmov, označujúc spolužitie za dlhodobu stresujúce. Úroveň vzťahov medzi manželmi a nefunkčnosť manželského zväzku tak plne opodstatňovali rozhodnutie navrhovateľky rozviesť sa.

Okolnosti týkajúce sa odchodu druhého manžela zo spoločnej domácnosti boli bez právneho významu na posúdenie dôvodnosti návrhu na rozvod manželstva a naplnenie definičných znakov vážneho a trvalého rozvratu manželstva. Nebol preto daný dôvod vykonávať dokazovanie v tomto smere. Obdobne je potrebné vyhodnotiť námietku druhého manžela o absencii skutočnej vôle u navrhovateľky rozviesť sa. Bolo by prinajmenšom neobvyklé, ak vzhľadom na dlhodobejšie nespolužitie manželov a nesporne negatívne charakterizovanie úrovne vzťahov medzi manželmi, by ktorýkoľvek z manželov nebol podal návrh na rozvod takého manželstva. V prípade preukázaného rozvratu manželstva chýba akékoľvek opodstatnenie zotrvania v manželskom zväzku, keďže sa s ním spája jeho formálny charakter manželstva a absencia jeho funkcií. V kontexte uvedeného argument druhého manžela o ovplyvňovaní manželky zo strany príbuzných nebol dôvodný.

Jednoznačný postoj navrhovateľky ukončiť formálny manželský zväzok, i s poukazom na jej zdravotný stav, v spojení s dĺžkou doby odlúčenia manželov, preukazujú, že nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia zo strany navrhovateľky. Pokus o zmierenie manželov by preto už nebol mal opodstatnenie.

Splácanie spoločného úveru manželmi nie je dôkazom ich spoločného hospodárenia, tak ako to má namysli ZoR (spoločné hospodárenie zásadne súvisí so spoločnou domácnosťou, ktorej členovia trvale spolu žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby). Splácanie spoločného úveru predstavuje len plnenie záväzku zo strany manželov ako dlžníkov vo vzťahu k veriteľovi, s ktorým vstúpili do zmluvného vzťahu. Existencia spoločného dlhu, ani jeho splácanie však nepreukazujú spoločné hospodárenie manželov, ktoré naplňa ekonomickú funkciu v prospech členov manželského zväzku. Dlhšie trvajúca neexistencia spoločnej domácnosti manželov vytvára tiež predpoklady pre odcudzenie manželov a preto bolo správne konštatované aj citové odcudzenie, ktoré zo strany navrhovateľky nebolo možné už prekonať.

Vzhľadom k tomu, že manželstvo účastníkov v súčasnosti už neplní žiadnu zo svojich funkcií, ako ani svoj účel, s prihliadnutím na pevné rozhodnutie navrhovateľky, ako i dlhšie trvajúce nespolužitie manželov, boli naplnené zákonom stanovené podmienky pre rozvod manželstva. Iné dôvody brániace rozvodu manželstva, vrátane aspektu odkázanosti niektorého z manželov, neboli ani len tvrdené. Na to, aby manželia žili spolu ako rodina, je nevyhnutná vôľa oboch manželov tvoriť jeden celok a tráviť spoločne čas. Nemožno prehliadať ani porozumenie a citovú oblasť, ktorá je významnou zložkou manželského zväzku, výrazne sa podieľajúcou na naplnení účelu manželstva (vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo).

Súd prvej inštancie správne rozhodol i o náhrade trov konania, použitím zákonom ustanoveného pravidla vyjadreného v ustanovení § 144 veta prvá O. s. p. (účinného do 30. júna 2016) z dôvodu, že zásadne platilo, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod manželstva a okolnosti prípadu, ako ani pomery účastníkov, neodôvodňovali priznanie náhrady trov. Dôvodne bolo rozhodnuté o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (iný postup podľa § 55 CMP nebol daný pre absenciu okolností prípadu).

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ <..

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 <. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.